

Hasan-paša Predojević

Nadan Filipović

Za bosanskog beglerbega (pašu Bosanskog pašaluka) 1591. godine Porta je izabrala Hasan-pašu Predojevića, koji je do tada bio segedinski sandžakbeg. On je na toj funkciji dokazao svoje ratničke sposobnosti, lukavost, a nadasve odlučnost i hrabrost. Hasan-paša je bio čisti Bošnjak rodom iz Lužaca kod Sanskog Mosta, mada neki historičari kažu da je porijeklom iz Hercegovine. Mnogi ga hrvatski "povijesničari" svojataju kao Hrvata, no to svojatanje nema veze s pameću i istinom. Posebno je važno istaknuti da je Hasan-paša Predojević uživao bezgraničnu podršku dvojice moćnih Bošnjaka na Porti, i to tadašnjeg velikog vezira Sijavuš-paše, kao i Derviš-paše Bajezidagića, koji je bio najuticajniji prvi savjetnik sultana Murata III. Derviš-paša Bajezidagić bio je rođeni Mostarac i još za života najveći turski pjesnik.

Zbog odluke da se Hasan-paša postavi za bosanskog beglerbega, "ko bez duše" je iz Beča u Carigrad "dotrčala" najviša austrijska delegacija, koja je zajedno s austrijskim ambasadorom u Carigradu energično intervenisala s ciljem da se poništi izbor Hasan-paše za bosanskog beglerbega, no, sultan se na te austrijske finte nije uopšte obazirao.

Hasan-paša nije ni dana sjedio skrštenih ruku. Odmah po dolasku u Bosnu on je povrijedio mir s Austrijom, zauzevši na prepad tvrđi grad Blagaj na Korani, a nekoliko mjeseci nakon toga započinje i brzo završava izgradnju petrinjske tvrđave na ušću Korane u Kupu. Početkom 1592. godine Hasan-paša zauzima Hrastovicu i Goru, a nakon toga se polako približavao Bihaću, kojeg počinje opsjedati 10.juna 1592. godine. Odbranom Bihaća zapovijedao je kapetan Josip Lamberg. Njemu je Hasan-paša ponudio mirnu predaju grada i tvrđave, da se izbjegne rušenje i pogibija stanovnika i branitelja. Kapetan Lamberg to odbija, što za posljedicu ima petodnevno granatiranje. Kada je kapetan Lamberg uvidjeo da od odbrane nema ništa, predao se sa svom svojom vojskom. Padom Bihaća zaokružen je teritorij Bosanskog ejaleta, koji se prostirao od Šapca na istoku do Virovitice na zapadu. Tako je Hasan-paša Predojević pod svojom upravom tada imao teritorij koji je bio veći od onoga na kome se prostirala Bosna Kralja Tvrtka I Kotromanića. Poslije zauzimanja Bihaća na teritoriji između donjeg toka Une, Kupe i Korane formiran je Bihaćki sandžak koji ulazi u sastav Bosanskog pašaluka. Ovom sandžaku se pripadali Bihać, Kamengrad, Ripač, Cazin, Bužim, Ostrovica i Bosanska Krupa, Ripač, a teritorij ugarske Hrvatske sveden je na "ostatke ostataka" (reliquiae reliquiarum).

Bosanski ljudi (9)

Autor Administrator

Ponedjeljak, 01 Travanj 2013 10:29 - Ažurirano Ponedjeljak, 01 Travanj 2013 11:13

Osvojivši Bihać Hasan-paša odmah kreće na Sisak, čijom odbranom je rukovodio kapetan Mikac. Hasan-paša mu je ponudio mirnu i časnu predaju. Kapetan Mikac se "pravio" kao da je za to zainteresovan, te je Hasan-paša poslao nekolicinu svojih spahija na pregovore. Međutim, kapetan Mikac je mučki pobio pregovarače, a to je strašno naljutilo Hasan-pašu. Nakon toga, ugarski grof Nadasdy poručuje Hasan-paši da će se on s njime ogledati u direktnom boju. U direktnom okršaju 5.septembra 1592. godine grof Nadasdy izgubi na bojnom polju preko 2,000 ljudi, preko 300 Ugara bi zarobljeno, skupa sa dvanaest topova i sedam zastava. Sve zarobljenike i trofeje Hasan-paša je poslao u Carigrad, gdje su napravili svećanu paradu i to pod prozorima kuće austrijskog ambasadora. Takav nivo poniženja jako je uznemirio i povrijedio Hanbsburgovce. Oni su tek tada shvatili i proglasili opštu opasnost od Turaka, te je car Rudolf II naredio da po cijelom austrougarskom carstvu tri puta dnevno na svim crkvama zvone takozvana "turska zvona" i da se svijet tri puta dnevno (namjenski) moli za božju zaštitu od "turske opasnosti".

Zbog spomenutih vojnih neuspjeha na čelo kršćanske vojske je postavljen njemački vojvoda Ruprecht Eggenberg, a 27.aprila 1593. godine upućena je velika vojna formacija prema Sisku. Napad turske sile počeo je 22.juna 1593. godine, a bitka je vođena na ušću Odre u Kupu. Bitka je trajala samo pet sati. Turska vojska je pretrpila strahovit poraz. Pošto su drveni i slabi mostovi popustili, mnogi pješaci i konjanici su se utopili, a među njima i sam Hasan-paša Predojević, kao i veliki broj bosanskih spahija. Interesantno je da je poraz kod Siska pao tačno na stotu godišnjicu velike turske pobjede na Krbavskom polju. {jcomments on}